

EKONOMİK GÖRÜNÜM

EKONOMİ POLİTİKALARI GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI
Nisan 2013, No: 57

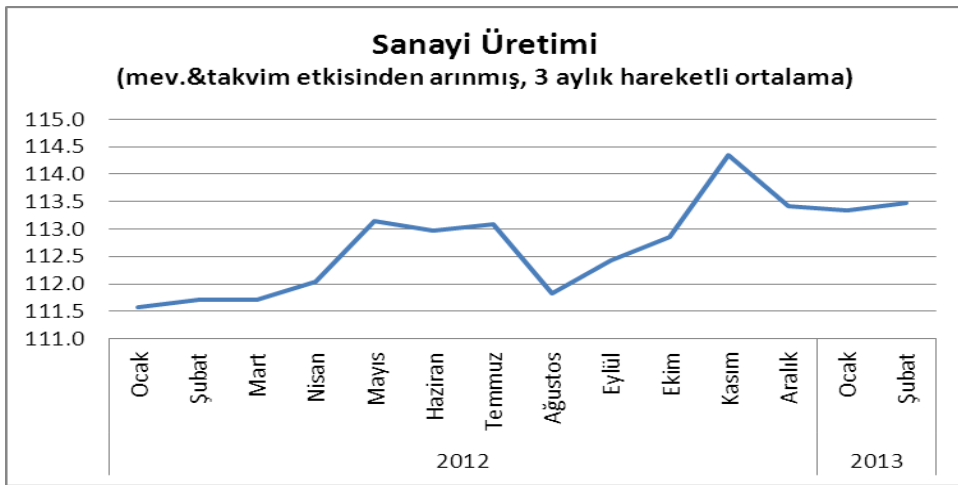
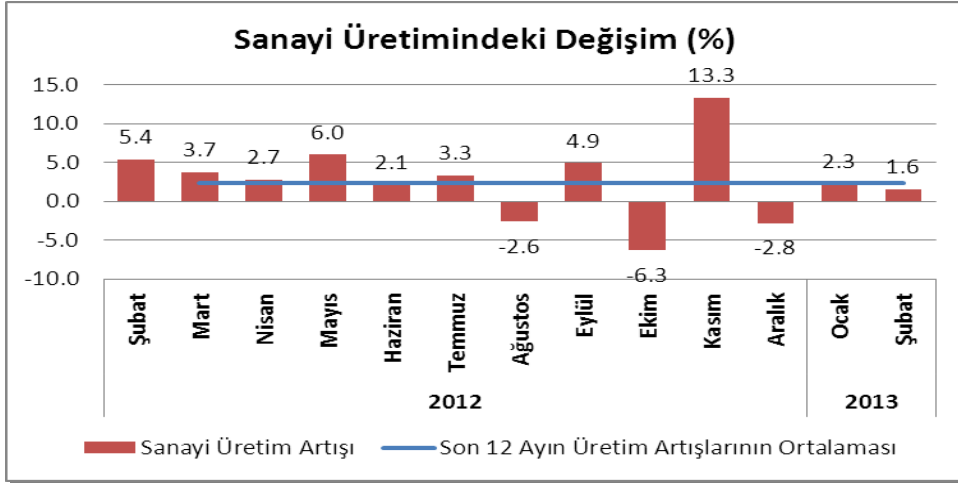
Bu sayıda;

Şubat ayı sanayi üretim verileri ve diğer öncü göstergeler değerlendirilmiştir.

Toparlanma Başladı mı?

- Büyüme 2012’de, 6,6 puan gerileyip, % 2,2’ye çakılınca; 2013 büyümesi ayrı bir önem kazandı. 2013’de resmi büyüme hedefi % 4.
- Türkiye’nin çok partili yaşama geçtiği 1946’dan bu yana kaydettiği tarihsel büyüme ortalamasının % 5,1 olduğu düşünülduğünde, 2013 için belirlenen büyüme hedefi de oldukça iddiasız. 2013’ün ilk aylarına ilişkin öncü veriler bu iddiasız hedefin bile tutmayacağı kaygılarını artırmışken, Şubat ayı sanayi üretim verileri açıklandı.
- Şubat ayına ilişkin verilerin açıklanış şekli piyasalarda kafa karışıklığı yaratırken, ekonominin seyrine ilişkin yorumlar da buna bağlı olarak farklılaştı. TÜİK önceden sanayi üretimindeki yıllık artışları çalışma günü sayılarını ayıklamadan açıklarken, şimdi bunu arındırarak açıklamaya başladı. Piyasalar bu hususu atlayınca yaşanan kafa karışıklığı yorumları da etkiledi.
- Nitekim Şubat’ta % 2,2 üretim artışı bekleyen piyasa analistleri, üretim artışı % 4,4 açıklanınca başlangıçta olumlu tepkiler verdi. Ancak daha sonra bu artışın gün etkisinden ayıklanmış artış olduğu ve Şubat’ta gerçekleşen üretim artışının aslında % 1,6 olduğu görülünce bu sefer piyasada veriler de bir yanlışlık mı var tartışması başladı.
- Bunları bir kenara bırakırsak, Şubat ayında sanayi üretimindeki % 1,6’lık yıllık artış hızı Ocak’taki % 2,3’lük ve geçen yılın Şubat ayındaki % 5,4’lük üretim artışının altında. Mevsim ve gün etkisinden arınmış üretim ise Şubat ayında % 1,5 arttı. Bir önceki ay aynı artış hızı % 2,4 idi.
- **Bu yılın ilk iki ayında ise, 2012’nin aynı dönemine göre, sanayi üretimindeki artış sadece % 1,9. Oysa geçtiğimiz yılın Ocak-Şubat döneminde aynı artış hızı % 3,9 idi. İlk iki aydaki üretim artışı geçen yılın yarısı kadar.**

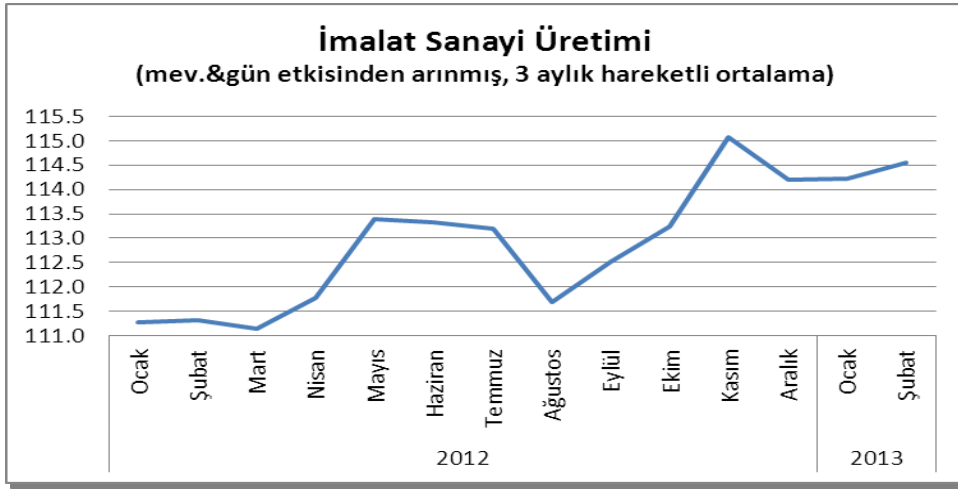
- Dolayısıyla sanayi üretimindeki bu artışların heyecan uyandıracak nitelikte olmadığı ortada. Nitekim mevsim ve gün etkilerinden arınmış üretim verilerinin 3 aylık hareketli ortalamasının seyri de üretimdeki toparlanmanın çok sınırlı olduğunu gösteriyor.

Kaynak: TÜİK

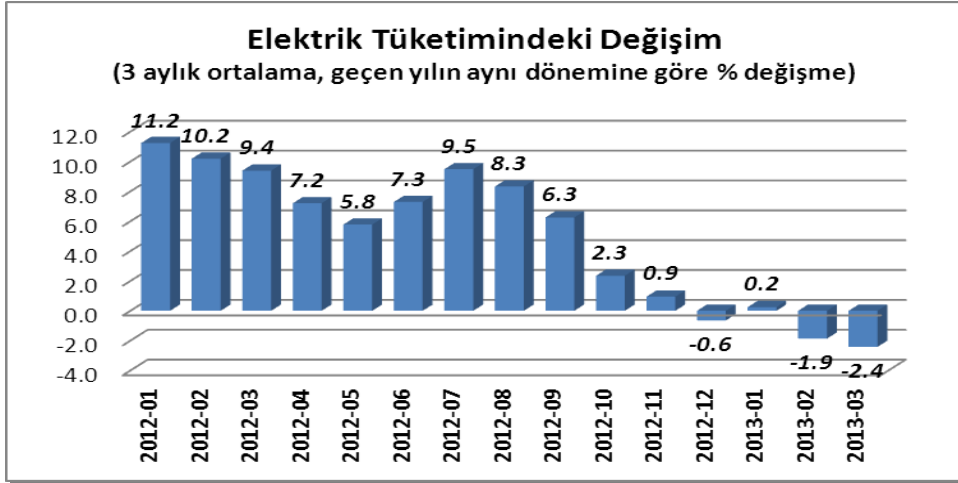
- Sanayi üretimi genelinde yaşanan gelişmeler üretim artışı konusunda çok parlak bir tablo sunmamakla beraber; imalat sanayi üretiminden daha olumlu işaretler geldiği de gözleniyor. Nitekim Şubat ayında imalat sanayi üretimi, geçen yılın aynı ayına göre, % 3,8 artarken; gün etkisinden arınmış üretim aynı dönemde % 7 arttı. Mevsim ve gün etkisinden arınmış imalat sanayi üretimi ise Şubat'ta % 2 artış gösterdi. Bir önceki ay aynı artış hızı % 2,8 idi.

- Yılın ilk iki ayında ise imalat sanayi üretimindeki artış, bir önceki yılın aynı dönemine göre, % 3,7 oldu. 2012'nin aynı döneminde aynı artış hızı % 2,7 idi.
- İmalat sanayi ile sanayinin geneli arasındaki bu ayrışmanın iyi irdelenmesi gerekiyor. Bunun bir nedeni imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların stoka çalışması olabilir. Milli gelir verileri son 1,5 yıldır stokların eridiğini gösteriyor. Şimdi bu eriyen stokların bir kısmı yerine konuyor olabilir.

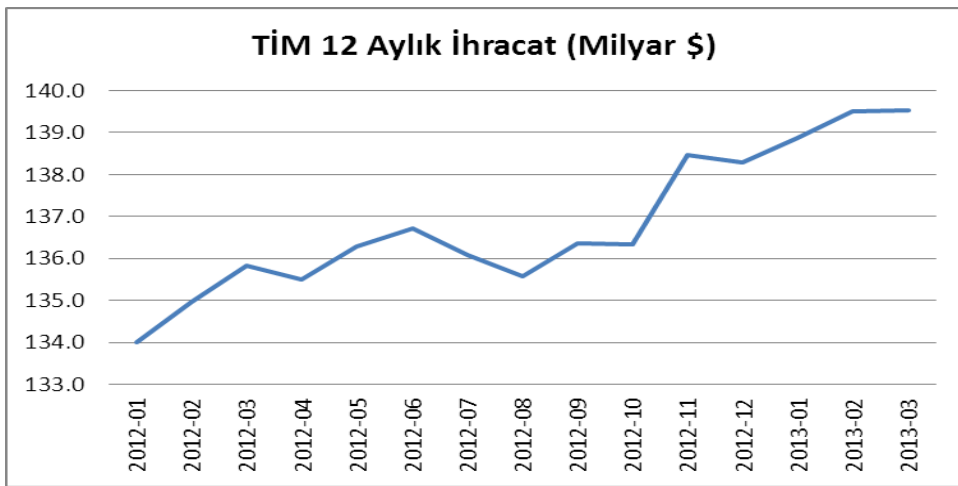
Kaynak: TÜİK

- Bununla beraber üretim verilerinde dikkat çekici bir ayrışma da var. Enerji üretiminin Şubat ayında, bir yıl öncenin aynı dönemine göre, % 8,8 gerilediği görülüyor. Bu, 2010 bazlı seride en sert düşüş. Aynı dönemde elektrik tüketiminde de % 5,8'lik bir düşüş var.
- Enerji üretim ve tüketimi düşerken, bu enerjinin kullanılması suretiyle yapılan, imalat sanayi üretiminin artışı ilgi çekici ve izaha muhtaç... İmalat sanayinde enerjiyi verimli kullanacak bir 'teknolojik dönüşüm' kısa sürede olmadıysa daha az enerji tüketerek daha çok üretim yapmanın sırrı nedir, bunu merak etmemek mümkün değil.

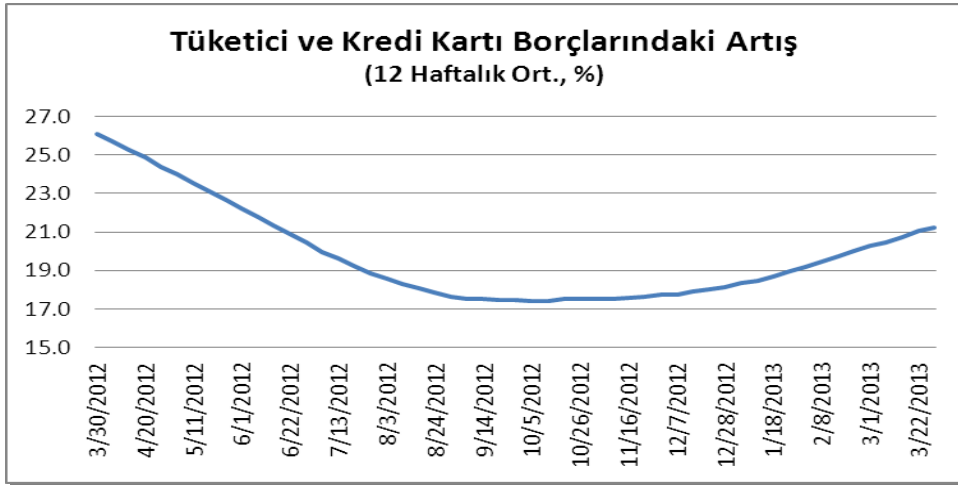
Kaynak: Turkey Data Monitor

- Diğer yandan elektrik tüketimindeki düşüşün Mart ayında da sürdüğü anlaşılıyor. Mart'ta elektrik tüketimi, bir yıl önceye göre, % 1,4 geriledi. Böylece elektrik tüketimi üç ay üst üste düşmüş oldu. Bu, 2009'da yaşanan krizden bu yana ilk kez karşılaşılan bir durum. Bu yılın ilk üç ayında elektrik tüketimindeki düşüş ise % 2,4 olarak gerçekleşti.
- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'in ihracat verileri de toparlanma konusunda kafaları karıştırıyor. Nitekim geçen yılın Mart ayında % 7,4 artan ihracat bu yılın aynı döneminde sadece % 0,3'lük sınırlı bir artış gösterdi.

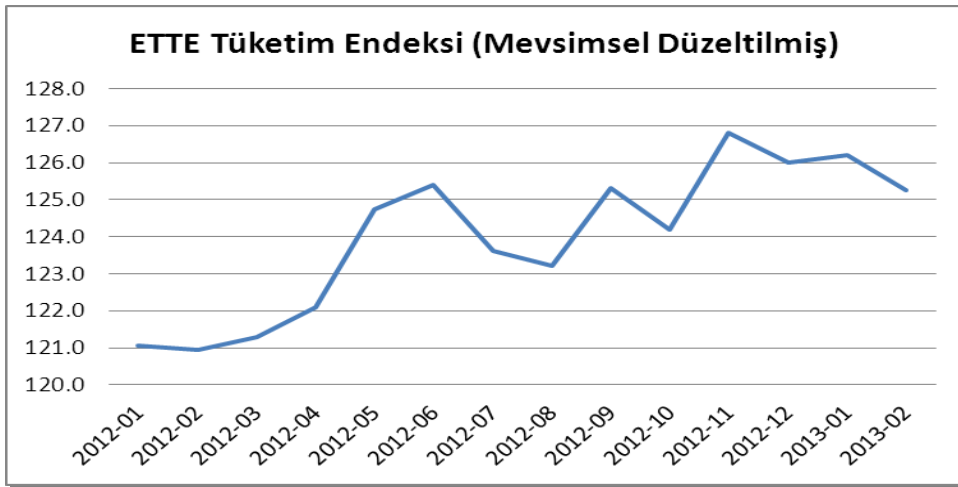

Kaynak: Turkey Data Monitor

- Tüketime ilişkin öncü göstergelerden de halen karışık sinyaller geliyor. Bankaların tüketime yönelik kredilerinde belirgin bir artış var. Nitekim 12 haftalık ortalama tüketici ve kredi kartı kredilerinin, bir yıl önceye göre, artış hızı Mart sonunda % 21'e ulaştı.
- Bu ilk bakışta tüketim ve ekonomi canlanıyor imajı verse de tüketime ilişkin diğer göstergeler bunu teyit etmiyor.
- Nitekim Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre hazırlanan ve kredi kartıyla yapılan harcamaları göstermesi nedeniyle efektif talep açısından önemli bir gösterge olan mevsim etkilerinden arınmış ETTE tüketim endeksi Şubat'ta % 0,6 düştü.

Kaynak: Turkey Data Monitor

Kaynak: Turkey Data Monitor

- **Sonuç olarak mevcut veriler yılın ilk üç ayında ekonomik gelişmelerin seyri açısından halen karışık sinyaller veriyor.** Bu, Mart ayına ait üretim verilerinin önemini artırıyor. Mart ayındaki üretim toparlanmanın yön ve hızı konusundaki belirsizliği azaltabilir.